

Moet een kinderboek de wereld representeren?

Door Kathelijne Jordens en Carolien Frijns, CTO-medewerkers

Op maandag 9 maart organiseerde Studio SESAM vzw het SESAM-festival, een feest van het superdiverse kinderboek. Tijdens het festival lanceerde SESAM vzw tien superdiverse verhalen geschreven en getekend door mensen met verschillende culturele achtergronden. Het festival vond plaats in De Roma in Borgerhout en werd bijgewoond door medewerkers in de culturele sector, politici, leerkrachten, ouders en Antwerpse basisschoolkinderen. In dit artikel doen we verslag van het debat over superdiverse kinderboeken door politici en het middenveld met als hamvraag: moet een kinderboek de wereld representeren?

Enkele SESAM-auteurs en -illustratoren en politici (Foto's: Carolien Frijns)

'Literatuur als de spiegel van de maatschappij, het is nog maar een handspiegeltje,' citeert Ingrid Tiggelovend (Studio SESAM vzw) in haar openingsspeech. Zij is de bezielster van SESAM vzw en geeft de aftrap voor het festival.

We trekken naar het debat over diversiteit in kinderboeken met Minister van Cultuur Sven Gatz, Yasmine Kherbache (Sp.a), Imade Annouri (Groen), schepen Nabilla Ait Daoud en moderator Gie Goris (MO*).

Minister Sven Gatz vertelt over zijn kinderen en de term *superdiversiteit*: 'De naturel van kinderen kan je raken op een emotionele, rustige manier. Ik merk bij mijn kinderen dat ze de kleurrijke samenleving heel normaal vinden. Gelukkig maar. Ze vinden dat helemaal niet superdivers. Ik weet niet welk woord we hierna nog in de lade hebben liggen. 'Normaal', misschien?'

Yasmine Kherbache vertelt over haar jeugd: 'Inburgering houdt ook in: met je mond dicht eten en kloppen aan de wc-deur. In Algerije vonden wij andere dingen belangrijk.' Het inburgeringsproces ervoer ze als redelijk dwingend: 'Non-conformisme, anders mogen zijn en doen... Het is belangrijk om erkend te worden in je cultuur en emoties.' Vandaar haar enthousiasme voor Pipi Langkous: 'Jezelf herkennen in een romanfiguur betekent niet zozeer dat die figuur uit dezelfde cultuur komt, maar dat die dezelfde emoties opwekt. Pipi Langkous was degene die me emotioneel deed verbonden voelen.'

Ook Imade Annouri is hier ingeburgerd: 'Papa's die in ploegen werken en huismama's willen ook dat hun kinderen het goed doen op school. Zij willen ook dat er gelezen wordt.' Imade vond het vooral fijn dat hij mocht lezen wat hij zelf leuk vond: strips.

Yasmine Kherbache geeft aan dat overheidssteun nodig is om literatuur tot bij de mensen te brengen, maar dan het best niet controlerend: 'Als je het boek in het gezin wil brengen, moet je vertrekken vanuit de leefwereld van de gezinnen. Zelforganisaties zijn daarom belangrijk. Werken van onderuit, zonder dat één of andere overheidsfunctionaris daarop toeziet.'

Minister Sven Gatz vindt ook: 'Het is goed als kinderen en ouders zich kunnen herkennen in de context van een verhaal.' Yasmine Kherbache merkt echter terecht op: 'Projecten als O Mundo en Sesam zijn nicheprojecten in een geglobaliseerde monocultuur.' 'Ja, wie kan er op tegen Geronimo Stilton?' vraagt Gui Goris zich luidop af. Het panel is erover eens dat Geronimo Stilton er best mag zijn als hij tot lezen aanzet. Daarnaast moet er echter ruimte zijn voor meer diverse literatuur.

Vanuit het publiek komt de vraag of er niet meer meertalige boeken beschikbaar moeten zijn. Sven Gatz pikt in: 'Natuurlijk is het zinvol om het Nederlands zo snel mogelijk te leren, maar de laag eronder mogen we niet negeren.' Imade Annouri legt verder uit: 'Meertaligheid is één van de grootste goudmijnen die we momenteel als samenleving hebben. Een goede thuistaalbeheersing is ook de basis voor goed Nederlands.' Yasmine Kherbache vult aan: 'Laat een legende ook eens in een andere taal horen in de klas, bijvoorbeeld in het Perzisch, dat prikkelt de fantasie en de oren.'

Imade Annouri geeft ook mee: 'Creatie is nog in ontwikkeling, vroeger werden allochtonen die kozen voor een grafische richting uitgelachen. Nu beginnen de dingen wel te bewegen. Denk maar aan Sidi Larbi Cherkaoui in de Vlaamse opera. Maar we zijn er nog niet. Wat we nodig hebben? Nog meer van dit soort dagen!'

Als kleurrijke afsluiter speelde 'Roodvonk en band' een vrolijk en meeslepend verhaalconcert waarin de boekjes van SESAM werden voorgesteld, met liedjes, dansjes en dromen in echte [luchtbellen](#).

Meer lezen & kijken?

- [Studio SESAM vzw](#) wil de diversiteit in de samenleving zichtbaar maken, mensen en organisaties met elkaar verbinden en bruggen bouwen tussen verschillende gemeenschappen. (Uit: folder "Superdiverse kinderboeken, Studio SESAM"). Op [redactie.be](#) kun je een korte [reportage](#) over het SESAM-festival bekijken. Of lees het [verslag](#) van Gie Goris (MO*).
- Het CTO bracht in maart het eerste deel van een nieuwe prentenboekenreeks uit. De hoofdfiguur is Zip, een vrolijke paperclip die allerlei avonturen meemaakt. *Zip op avontuur* is een prentenboek voor kinderen vanaf 3 jaar. Enkele SESAM-festivalbezoekers bladerden alvast enthousiast in het prentenboek. Ook benieuwd? Neem een kijkje op de [Zip-webpagina](#).
- Meer foto's van het SESAM-festival bekijken? Bekijk het [album](#) op de Facebook-pagina van het CTO (foto's: Carolien Frijns).

